

...a fertőző vírusos macskabetegségekről

1.FeLV (macska leukémia)

Az FeLV, azaz a macska leukémia egy széles körben elterjedt, Retrovírus által okozott megbetegedés, mely iránt csak a macskák fogékonyak. Terjedhet az anyáról a magzatra az anyatejjel vagy még a méhen belül, illetve macskáról-macskára főképp nyál útján, de az orrváladékkal is. Ha kialakul a fertőzés, a vírus megtelepszik a nyirokszervekben, majd eljut a csontvelőbe, ahol fertőzött fehérvérsejt-képzést indukál. Ezután a vírus a mirigyekbe kerül(nyálmirigy, tejmirigy, könnymirigy) és innentől kezdve a cica képes megfertőzni társait.

A vírusnak daganatképző (lymphoma, leukémia), immunrendszert elnyomó és sejtölő hatása van. A betegség leggyakoribb tünetei a súlyvesztés, visszatérő láz, kiszáradás, orrfolyás, vérszegénység, fekélyek a szájban, hasmenés és nyirokcsomó-megnagyobbodás. Sajnos a tünetek megjelenésekor már nagy valószínűséggel daganat is kialakult a szervezetben.

A betegség szerencsére megelőzhető! A házhoz került új cicákat le kell tesztelni a betegségekre vérvétellel. Ha az eredmény negatív, megkapják a védőoltást, melyet aztán évente ismételni kell. Csak bent lakó cicák esetében a negatív teszt esetében nem létszükséglet az oltás, ugyanis ha az összes együtt tartott macska negatív és nem járnak ki, nem tudnak megfertőződni a vírussal. A megelőzés másik fontos eleme pedig az ivartalanítás, mert a fertőzött anya a kölykeinek is átadhatja a vírust, akik tovább terjesztik a betegséget.

A betegség nem gyógyítható, a tünetek azonban enyhíthetőek interferon-kezeléssel.

Rendelőnkben minden újonnan a házhoz került macskát letesztelünk FeLV-re és FIV-re. A FeLV + állatok esetében a tesztet egy hónap múlva megismételjük, mert gyakran a cicák szervezete képes leküzdeni a fertőzést és így nem fog kialakulni a betegség.

2.FIV (macska AIDS)

A FIV szintén Retrovírus által okozott megbetegedés. Míg a leukémia inkább a nőstényekben gyakoribb, a macska AIDS kandúrokban nagyobb arányban fordul elő. A

betegség iránt csak a macskák fogékonyak, viszont mivel legyengül az immunrendszerük, elkaphatnak olyan kórokozókat is, melyek az emberre is veszélyesek.

A vírus legfőképp nyállal terjed. A nem ivartalanított, kijáró kandúrok a verekedés során fertőződnek, ezért nagyon fontos a kandúrok ivartalanítása!

A vírus a fehérvérsejteket, a nyálmirigyet és a központi idegrendszert támadja meg. Nagyon hosszú, akár évekig tartó lappangás után a nagy arányban elpusztult fehérvérsejtek hatására az immunrendszer jelentős mértékben legyengül és az állat érzékeny lesz a fertőzésekre.

Tünetei hasonlóak a leukémiánál említettekhez: fogyás, vérszegénység szájfekély, orrfolyás, könnyezés, hasmenés, láz, nyirokcsomó-megnagyobbodás.

A macska AIDS-et is vérvizsgálattal lehet tesztelni. A leukémiához hasonlóan gyógyíthatatlan betegség, melynek csak a tüneteit lehet kezelni. A betegség ellen nincs védőoltás, ezért megelőzésében csak az ivartalanítás segíthet.

3.FIP (macskák fertőző hashártyagyulladás)

A macskák fertőző hashártyagyulladását egy Corona vírus okozza. Ez a vírus a szervezetbe jutva a bélhámsejtekben szaporodik és alapvetően hasmenést okoz. Ám bizonyos esetekben a vírus a bélbeli szaporodása során mutálódik, és ennek következménye ez a gyógyíthatatlan, halálos betegség. Bár van ellene vakcina, annak hasznossága megosztja az állatorvos-tudományt. Leginkább járvány esetén, illetve tenyészállatoknál javasolt az oltás.

A vírus a bélben történő mutációja után a fehérvérsejtekbe kerülve szétszóródik a szervezetben. A kialakuló elváltozások az immunrendszer válaszreakciója miatt jönnek létre. A betegség leggyakrabban fiatal felnőtt cicákban jelentkezik, főként olyan háztartásokban, ahol több macskát tartanak. A fertőződés bélsár útján történik, de a macskák nagyrészt a nem mutálódott Corona vírust ürítik. Azonban ha a vírus bejut egy másik állatba, abban az egyedben ugyanúgy megvan az esély a mutációra (egyedi érzékenység, genetikai háttér, társfertőzések növelik a valószínűségét).

1. ábra: Nedves FIP (megfigyelhető a hasüregből leszívott tartalom és a bélen található jellegzetes fehér felrakódás)

A betegség jellegtelen tünetekkel kezdődik: láz, étvágytalanság, súlyvesztés, vérszegénység, kiszáradás. Ezután alakulnak ki a jellegzetesebb tünetek, melynek két formája lehet: a nedves és a száraz FIP. A nedves forma esetében a legjellegzetesebb a sovány test mellett folyadékkal telt has. A mellkasban is lehet folyadékgyülem, ami légzési nehézséget okozhat. A száraz forma esetében a belső szervek ereinek gyulladása miatt a vese, a máj, a tüdő, a herék gyulladása következik be, illetve gyakran előfordulnak szemproblémák és idegrendszeri tünetek is.

4.Macskanátha

Az ún. macskanáthát a Calici és a Herpes vírus okozza. A betegség közvetlenül, váladékok útján, illetve a levegőben is terjed, valamint fertőzött lehet az állat által használt ketrec, alom, tál stb. A fiatal, illetve a vakcinázatlan állatok fogékonyak a betegség iránt. A fertőződött, de tüneteket nem mutató anyamacska a szoptatás idején fokozottan fertőzőképes a kiscicákra nézve.

A betegség tünetei: hirtelen kialakuló étvágytalanság, láz, kedvetlenség, orrfolyás, szemváladékozás. Kifekélyesedhet az orruk, illetve krónikus gyulladás is kialakulhat, melynek hatására beszűkül az orrjárat. A szem váladékozása történhet enyhe formában, de

akár szaruhártya-fekély is kialakulhat. A szájban, valamint a talpon is megjelenhetnek fekélyek, melynek következménye étvágytalanság, illetve sántaság. A vemhes macskák elvetélhetnek, vagy torz magzatokat ellhetnek. Bakteriális felülfertőződés esetén akár tüdőgyulladás is kialakulhat, de a betegség általában a felső légutakra korlátozódik.

A betegség kezelésekor fontos a beteg állatot meleg környezetbe helyezni, az orr- és szemváladékot naponta többször eltávolítani. Érdemes ilyenkor kedvencünknek immunerősítő készítményeket adni, például macska Minera cseppeket. Az állatorvosnál a beteg cica antibiotikumot kap, a másodlagos bakteriális fertőzés megelőzésére.

A betegség védőoltással megelőzhető, melyet először 10, majd 14 hetesen kell beadatni, 1 éves kor felett pedig évente kell ismétetni.

5.Veszétség

A veszettség egy vírus által okozott megbetegedés, mely iránt az emlősök (így az ember is) fogékonyak. A vírus az idegrendszert támadja meg, majd eljut a nyálmirigyekbe, és így a nyál útján képes terjedni a fertőzés. A macskák szerepe nagyon fontos a veszettség terjedésében, mert kedvük szerint szabadon kóborolhatnak, így nagy eséllyel találkozhatnak veszett rókával. Mivel sajnos a macskák nagy része nincs beoltva veszettség ellen, járvány esetén ők lehetnek a rókák mellett a betegség fenntartói. 2013-ban újra megjelent Magyarországon (Pest megyében is) a veszettség, így most kiemelten fontos, hogy a macskák is megkapják a védőoltást!

A vírus a veszett állat harapásakor a nyállal kerül a sebbe, majd onnan az idegek mentén eljut a központi idegrendszerbe, utána pedig a harapott állat nyálmirigyéibe. A veszettség lappangási ideje hosszú, általában 2-8 hét, viszont a nyállal való vírusürítés nem sokkal az idegrendszeri tünetek megjelenése előtt kezdődik, végül az állat elhullik.

A veszettség tünetei: nyugtalanság, agresszív viselkedés, abnormális szexuális viselkedés, görcsök. Ezután a bénulási szakasz következik. Általában először a harapott végtagon jelentkezik felfele haladó bénulás, utána a többi végtagon, majd a fej idegeire terjedve gégebénulás jön létre, mely az állatok hangjának megváltozásával jár. Garatbénulás is kialakul, ami miatt a veszett állatok nem tudnak nyelni, ezért folyik a nyáluk.

6.Macska Parvo(panleukopenia)

A macska Parvo nagyon fertőző, vírusos eredetű megbetegedés. A vírust a beteg állatok minden váladékukkal ürítik. A fertőződés után a gyorsan osztódó sejtekben telepszik meg. Ilyenek a bélhámsejtek (így hasmenést okoz), valamint a vérképző szövetek, melynek következménye a panleukopenia, vagyis a véralkotó sejtek számának jelentős csökkenése. A magzatba is eljut és annak vízfejűségét, valamint elhullását okozza.

Tünetek kismacskákban: étvágytalanság, láz, hányás, hasmenés, kiszáradás.

Tünetek az újszülöttekben: a vízfejűség miatt rendellenes járás, lépészavar, a kiscicák az oldalukra esnek.

A betegség kezelése során antibiotikumot adunk az állatoknak a másodlagos fertőzések elkerülésére. Ezen kívül hányáscsillapítót, infúziót kapnak és diétás táplálásban részesülnek.